

# BOLDOGASSZONY CSALOGÁNYA

## MEGSZENTELT ÉLET AZ ÉRTELMEILEG AKADÁLYOZOTT GYERMEKEKÉRT

PECHAN ESZTER

### Absztrakt

*Jelen írás a Szűz Mária Társasága általános főnöknőjével, Feldhoffer Magdolnával készült életútinterjú alapján készült. Azt kívánja bemutatni, hogy egy egyszerű, szinte láthatatlannak tűnő apostoli életút során milyen értékes és sokszínű tevékenységet lehet folytatni olyan rászoruló gyermekek megsegítésére, akik gyakran maguk is láthatatlanok a környező világ számára. A Magdolna nővérrel készült interjú részletei a könnyebb megkülönböztethetőség kedvéért dőlt betűvel szerepelnek a szövegben.*

**Kulcsszavak:** Szűz Mária Társasága, Feldhoffer Magdolna, szerzetesrend, értelmileg akadályozott személyek, hitoktatás

---

### Szűz Mária Társasága

A Szűz Mária Társaságát (*Societas Mariae Virginis, MSV*) 1925-ben alapította a mélyen hívő református családból származó, majd katolikus hitre áttérő Ván Zsuzsanna Mária. A Társaság céljául tűzte ki, hogy a nővérek az emberek közt elvegyülve a papság segítségére váljanak az apostolkodásban. A közösség első tagjai az Egyetemi Hallgatónők Mária Kongregációjából kerültek ki. Az egyszerűség elvét követték, ruházatukban, életmódjukban, munkavállalásukban egyaránt. A Társaság szabályzata Loyolai Szent Ignác tanításait követi. A Szűz Mária Társasága működését Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek hagyta jóvá, és egyházmegyei jogú szerzetesintézményi rangot adományozott nekik a Szerzetesek Római Szent Kongregációja 1948. január 7-i engedélye alapján (Puskely, 1990).

Budapesten, a VI. kerületi Vörösmarty utca 34. szám alatt megalapították a Collegium Josephinum intézményét, ahol olyan szegény családokból származó fiúk nevelését vállal-

ták, akik a papi hivatásra készültek. A második világháború során zsidó származású családokat mentettek meg, összesen ötven gyermeket és húsz felnőttet, mely cselekedetért Ván Zsuzsanna Mária 1991-ben Jad Vasem kitüntetését, 1995-ben pedig Bátorság érdemjelet kapott. 1948-ban, Mindszenty bíboros fogva tartása idején az ÁVH kisajátította házukat, ekkor költöztek mai helyükre, a III. kerületi Jablonkai útra. A Társaság tagjai a kommunizmus idején, a szétszórás éveiben is dolgoztak az emberek közt elvegyülve, polgári, hétköznapi munkát vállalva a legkülönbözőbb területeken: gyárakban, plébániákon folytatták apostoli tevékenységüket (Puskely, 1990). Nincsenek egyértelmű adatok arról, hogy valójában hány szerzetes élt illegalitásban a kommunizmus alatt, de általánosságban elmondható, hogy a szétszórás éveiben négy lehetőségük maradt: a nehézipari munka, a háztartási alkalmazotti állás, plébániai kisegítő feladatok végzése vagy a családjukba való visszatérés (PPKE, 2017).

Az 1990-es rendszerváltozás után a Jablonkai úton kezdték meg újra tevékenységüket, 1995-ben pedig ismét megnyithatták a Collegium Josephinumot, valamint egy lelkigyakorlatok adására szánt zárandokházat. Az újraalakulás óta a Szűz Mária Társaságának általános főnöknője, a Collegium Josephinum vezetője Feldhoffer Magdolna. Jelen tanulmány az ő életútját kívánja bemutatni, az apostoli életvitelt szerzetesi és világi téren egyaránt. A szövegben a Magdolna nővérrel 2020. november 11-én készült életútinterjú részletei olvashatók.

## **Értelmi akadályozottsággal élő személyek**

A gyógypedagógia területén hazánkban is folyamatosan változik a terminológia, hatással van rá a nemzetközi szakmai szókincs, a társtudományok és a magyar nyelv szókészlete, továbbá befolyásolja a társadalom hozzáállása is a fogyatékosággal élő emberekhez. A gyógypedagógia minden területére jellemző, hogy szakkifejezései egy idő után pejoratív értelemben jelentek meg a köznyelvben. Ez a jelenség teszi szükségessé időről időre új szakkifejezések bevezetését. A fogyatékosággal élő személyek társadalmi elfogadásának folyamatára jellemző, hogy a legtöbb változásra az intellektuális képességzavarral élő személyek megnevezése esetében került sor, hiszen az egykor szakszerű megnevezésként szolgáló „hülye”, „idióta”, „debil”, „kretén” időközben kirekesztő, sértő kifejezésekké váltak a köznyelvben. Az értelmi képességek negatív irányú eltérését meghatározó fogalom változása a szakmai és társadalmi szükségletet követve máig tetten érhető. 1908 óta tíz alkalommal vált szükségessé a csoportra vonatkozó megnevezés megváltoztatása (Lányiné, 2012). A meghatározásban a kognitív képességek vagy az értelmi funkciók orvosi, pszichológiai és pedagógiai szem-

pontú, minőségi és mennyiségi értékelésével írhatjuk körül az aktuális állapotot, az egyes definíciók szűkítik és tágítják az érintettek körét.

Valamennyi idetartozó kifejezésnek van előnye és hátránya is. A fogalmak megalkotásakor és használatuk során az érintettek, a szakma, a jog és a társadalom oldaláról egyaránt ellentmondások merülhetnek fel. Azonban minden terület szempontjából elsődleges cél-nak kell lennie, hogy a diszkriminációt elkerüljük, és a fogyatékossgal élő embereket a társadalom is teljes mértékben egyenrangú tagjaként ismerje el (Kálmán–Könczei, 2002). Tovább nehezíti a célcsoport definiálását, hogy az értelmi fogyatékossg komplex jelenség, az egyes tudományágak különbözőképpen határozzák meg. A gyógypedagógiai oktatás iskolai meg nem felelésként, a pszichiátria kóros magatartási tulajdonságok hordozásaként, az igazságügy pedig korlátolt beszámíthatóságként írja le az értelmi fogyatékossgot (Lányiné, 2012). A hazai gyógypedagógiában használatos definíció a DSM-5 új kifejezését követve az intellektuális képességszavar fogalmát használja e célcsoportra. Az érintett embereknek joguk van ahhoz, hogy úgy nevezzék őket, ahogyan ők szeretnék (WHO, 2001). Ez a törekvés más fogyatékossgtípusoknál egyértelmű választ kap az érintettek részéről, azonban az intellektuális képességszavarral élő személyek esetén a kérdés jóval árnyaltabb. Írásomban az értelmileg akadályozott személyek kifejezést használom, mert a Magdolna nővér által látogatott intézményben tanulók többsége egyértelműen ezt a kifejezést érzi magáénak többszöri megkérdezés után is.

## Boldogasszony csalogánya

*„Az eredeti szakmám üzemgazdász. Dolgoztam bankban és az Ikarus gyárban is, de valahogy úgy éreztem, hogy ezzel a munkámmal a gazdagokat szolgálom, merthogy a bankban is milliós átutalásokkal meg ilyesmikkel foglalkoztam. Nekem viszont a legnagyobb érték nem az, hogy elvégeztem valamilyen iskolát, vagy tudok valamilyen idegen nyelvet, hanem az, hogy nagyszerű családban nőhettem fel, és ezt tovább kéne adni. Ezért gondoltam, hogy talán nevelőotthonban kellene foglalkozni azokkal a gyerekekkel, akiknek nincsenek szüleik.”*

Magdolna nővér döntését tett követte, egy pszichológus ismerőse, Németh Ilona segített neki elhelyezkedni a budapesti Aga utcában működő gyermekotthonban 1979-ben. Akkor éppen a betegszobán volt szükség emberre, ezért ápolói munkát vállalt. Bögre Zsuzsanna kutatásai szerint (PPKE, 2017) a szétszórátás éveiben az apácák egy része plébánián vállalt kiegészítő munkát. Magdolna nővér a budaörsi plébánián helyezkedett el, az ottani egyházközségben tevékenykedett ekkoriban.

*„Engem akkor szinte sokkolt, hogy ilyen helyes, okos gyerekek nem kellene a szüleiknek. Akkor pláne éreztem, hogy a helyemen vagyok, s valahogy erősíteni kell a gyerekekben, hogy mennyi-*

*re értékesek. Hétféteken, amikor csak szabad voltam, kivittem őket: a budaörsi egyházközösségben ifjúsági hittanra, majdnem mindig mentünk kirándulni, vagy valamilyen más program volt. Szóval nagyon sokat vittem ki őket az otthonból, hogy legyen valami más élményük is, és közben végeztem az ápolónői képzést.”*

A szétszórátás éveiben több kezdeményezés is történt a szerzetesek részéről a gyermekek élménypedagógiai megsegítésére (Erőss, 2018). Az Aga utcai otthonban élő gyermekek részére tulajdonképpen ezeket az élménypedagógiai alapokon nyugvó közösségi programokat tette rendszeressé Magdolna nővér is.

Öt év múlva a gyermekotthonban dolgozó gyermekorvos, Bodosi Irén doktornő hívására átment a mai Budapesti III. Kerületi Csalogány Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Kollégium és Gyermekotthonnak az akkor a Csalogány utca 43. szám alatt működő intézményébe, ahol értelmileg akadályozott gyermekek, fiatalok oktatása, nevelése, gyermekvédelmi szakellátása zajlott. Az intézeti gyermekek nem a többségi társadalomban, hanem egy mesterségesen kialakított szigeten élnek. Az értelmileg akadályozott személyek számára létrehozott intézményekben az értelmileg nem akadályozott emberek szabják meg az ő életvitelüket, szabályrendszerüket (Bánfalvy, 2012).

A nyolcvanas évek elején az értelmileg akadályozott gyermekek számára létrehozott intézmények különösen elzárt világnak számítottak, tapasztalataim szerint gyakran még a környéken élők sem voltak teljesen tisztában azzal, kik is élnek a falak mögött. Magdolna nővér számára is egy teljesen ismeretlen világ tárult fel, amikor elfogadta a felkínált álláslehetőséget. *„Na, hát érdekes, itt ragadtam. Nem tudom pontosan megmondani, miért, de nagyon megszerettem. Talán éppen azért, mert ezek a gyerekek, úgy éreztem, lelkileg képzetebbek. Furcsa így mondani, de érzékenyebbek másoknál.”* Magdolna nővér a nyolcvanas évek elejétől egészen nyugdíjaskoráig dolgozott itt ápolónőként és önkéntes hitoktatóként. Utóbbi tevékenységét mindmáig folyamatosan végzi az intézményben tanuló vagy a gyermekotthoni tagozaton élő gyermekek körében. Ezen a helyszínen is a kezdetektől rendszeresen szervez külső programokat a gyermekek részére. Ezek csúcspontja, hogy a gyermekotthonban bent maradó gyermekeket minden karácsonykor elviszi a Jablonkai útra, ahol a Szűz Mária Társasága többi tagjával együtt családias környezetben ünnepelhetnek. *„Őket is, akiket lehetett, vittem kirándulni rendszeresen. Néhány év múlva, mikor Szigetvári Árpád lett az igazgató, ő kezdte el azt, hogy szenteste egy gyerek se maradjon az otthonban. Akkor a legtöbb kolléga vitt haza néhány gyereket, én is. Azóta is minden karácsonykor jönnek ide gyerekek. Az az érdekes, hogy számukra ez olyan élmény volt, hogy azt hitték, nekik ez a haza. Hogy év közben is hazaviszem őket. Elég volt nekik egy évben egyszer jönni, és már így gondolták.”*

A középkori Európában elsőként szerzetesrendek fordultak gondoskodva a fogyatékossgal élő személyek felé. E befogadó attitűd a tettekben megnyilvánuló felebaráti szeretetből fakadt (Magyar, 2014). A kereszténység látásmódjában a fogyatékossg az emberi sebezhetőség megnyilvánulása, amellyel kapcsolatban a Názáreti Jézus tanítását kell irányadónak tekinteni, és a többségi társadalom önmagukat épnek valló tagjai részéről szerető, gondoskodó, elfogadó attitűdöt feltételez (Berzsenyi, 2020). Talán éppen e szemlélet miatt a Szűz Mária Társasága is az első alkalmaktól örömmel és fenntartások nélkül fogadta Magdolna nővér csoportjait.

## Hitoktatás értelmileg akadályozott személyeknek

*„Elvégeztem az ápolónőképzőt, és közben a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végeztem a hitoktatói szakot és levelező tagozaton a teológiát. Akkoriban nem jutott volna eszembe, hogy a Csalogányban is hittant tanítsak. Egyszer beteg lett egy Down-szindrómás fiú, Zs. Elesett volt nagyon, úgy kellett etetgetni, de valahogy sehogy nem akarta elfogadni az ételt. Egyik nap aztán retek volt uzsonnára vagy reggelire. Vékony szeletkékre vágtam, és próbáltam odaadni Zs-nek: a szája elé tartottam, és akkor ő, mintegy ostyát látva ebben a kis retekdarabban, összetette a kezét, kinyújtotta a nyelvét. Akkor kezdtünk hitbéli dolgokról beszélgetni. Kérdeztem tőle, hogy »te áldozni akarsz?«, erre igennel felelt, és akkor próbáltam vele »eljátszani a misét«. Az volt a különös, hogy annyira tudta, mi hogyan következik. Próbáltam becsapni azzal, hogy mást csináltam, de akkor mindjárt integetett, hogy nem-nem-nem, más következik. Hihetetlen módon tudta, hogy mi történik a misén. Engem ez úgy ledöbbsentett, hogy elhatároztam, velük is foglalkozom. Zs. miatt lettem hitoktató.”*

A hazai és külföldi szakirodalomban egyaránt keveset kutatott téma az értelmileg akadályozott személyek hitoktatása. A tanárok jelentős különbséget tapasztaltak az enyhe és a súlyos értelmi fogyatékossgal élő diákok további személyi támogatásának szükségessége között (McNally et al., 2009). Minél enyhébb fokú a fogyatékossg, annál kompetensebbnek érzi magát a hitoktató, és annál nagyobb a hajlandóság a tanuló bevonására a hitoktatásba (Lifshitz–Glaubman, 2002). Valószínűsíthető, hogy ez az egyik oka annak, hogy értelmileg akadályozott személyekből álló csoportokat ritkábban vállal el a gyógypedagógiát vagy a fogyatékossgot kevésbé ismerő hitoktató.

*„Kelet-Berlinbe utaztam egy konferenciára, ahol előadást tartott egy német professzor, Franz Kett. Ő adott olyan füzetkéket, amik az értelmileg sérültek hitre neveléséről szóltak. Arról szóltak, hogyan lehet gyorsan kialakítani olyan képeket vagy szimbólumokat, amikkel segítünk ezeknek a gyerekeknek vagy felnőtteknek, hogy bele tudják helyezni magukat a szituációba. Nagyobb rongydarabokkal alakítottuk ki ezeket a képeket, amelyeket elneveztem padlóképek.”*

Franz Kett a beszéddel, a nyelvvel és a képalkotással dolgozik, mely által az érzékszervek is bevonódnak a tanulási folyamatba, melyet a Religionspädagogische Praxis nevű reformpedagógiai módszerében foglalt össze. A kezdetben Valláspedagógiai gyakorlat, majd 2002-től Egységes értelemorientált pedagógia elnevezésű módszer a vallásos nevelés elveinek, feladatainak, céljainak újragondolása, melyet először 1976-ban mutattak be Németországban (Nagy, 2009). Kett tizenkét alapvető fogalmat említ a hitoktatással kapcsolatban: az egységesség elve, az összeszedettség elve, a központosítás pedagógiai folyamata, a dinamikus egyensúly, a bensővé válás és a kivetítés, az ismétlések, a találkozás, a megtapasztalás, az aktív részvétel, a szemlélés, a helyettesítés elve, valamint az értelmezés jelzik a Religionspädagogische Praxis (RPP) alapirányvonalait. A fenti alapokon hét eljárás csoportot alakít ki az RPP: az érzékennyé tétel, az asszociálás és képzetalkotás, az azonosulás és megjelenítés, a testbeszéd, a tömörítés és értelmezés, a zene és a tánc, illetve a szemléltetés eszközei által valósítja meg a katekézist (Nagy, 2009).

*„A hittanórákon körbe szoktunk ülni, mindenki egyforma és egyenrangú, nincs külön tanár vagy gyerek. Bár a hitoktatót irányít egy kicsit, mindenkinek bele kell adnia valamit ebbe a képbe, amit mindig a padlóra teszünk le. Van egy kis ráhangolódás, azután kevés szóbeli információ, de inkább közösen csinálunk valamit, amivel behelyezkedünk a lelki képbe vagy eseménybe. Eleinte a tornateremben gyűltünk össze, aztán ha ott éppen más foglalkozás volt, valamelyik hálóban. Legvégül a betegszobán ragadtunk.”*

A hitoktatás során a többdimenziós – szívvel, fejjel, kézzel végzett – tanulás tágitja ki a résztvevők tapasztalatait (Szagun, 2002). E szemléletmód az alapja az értelmileg akadályozott gyermekek hatékony hitoktatásának. Regényi (2012) az értelmileg akadályozott személyek hitoktatására vonatkozóan a teljes embert megszólító és cselekedtető módszereket javasolja, melyek segítségével az elvont ismeretek is hatékonyan átadhatók számukra. A Magdolna nővér által végzett hitoktatói munka tehát módszertanilag is megalapozott, szakmailag minőségi oktatói tevékenység.

*„Ezzel párhuzamosan vasárnaponként elkezdtem a Szent Anna-templomba hordani őket misére. Akkor még jobban rá is értem. Ott is történt elég sok érdekes sztori. De szívesen jöttek a gyerekek. A legtöbbször Horváth Éva segített nekem. Ő valahogy nagyon jól szót tudott érteni a gyerekekkel. Közéjük ült, és én is melléjük ültem.”*

Általában a kortárs segítő szerveződések nem ellenzik a fogyatékossgal élő tinédzser bevonását munkájukba, ennek ellenére számos program szerkezete nincs tekintettel beemelésük speciális kihívásaira (Jacobson, 2010). Horváth Éva értelmileg akadályozott személyként Magdolna nővér hívására mint ifjúsági segítő kezdett tevékenykedni a hittanórákon és a szentmiséken.

Boehm és Carter 530 értelmi fogyatékossgal élő családtag és szülei lelki és vallási életét vizsgálta. A legtöbb résztvevő számára a hitnek egyértelmű volt a relevanciája, és ez tükröződött gyülekezeti részvételükben, mindennapi gyakorlataikban és hitük erősségében. A legtöbb résztvevő meghatározta, hogy szellemiségük és vallási részvételük miként járul hozzá jóllétükhöz. A helyi gyülekezeten keresztül elérhető szociális támogatásokhoz való hozzáférés azonban nehézkes volt (Boehm–Carter, 2019). A nyolcvanas–kilencvenes években kevés kezdeményezés létezett Magyarországon értelmileg akadályozott gyermekek hitének gyakorlására, különösen ha az érintettek gyermekvédelmi szakellátás keretei közt élhettek. A hitközösségek a hitélet gyakorlása mellett számos más aspektusból nézve erős közösséget teremtenek, és sok értelmileg akadályozott ember számára rendkívül fontosak (Patka–McDonald, 2015). Magdolna nővér önkéntes alapon látogatható hiánypótló programjain talán éppen ezért vett részt heti rendszerességgel olyan nagy létszámú gyermekcsoport.

Nagykorúságát betöltve Horváth Évát elhelyezték Kéthelyre, egy értelmileg akadályozott felnőttek számára létesített szociális otthonba. A Szűz Mária Társasága nővérei rendszeresen szerveztek katolikus fiataloknak nyári táborokat, melyeken értelmileg akadályozott gyermekek, fiatalok is részt vettek. A fogyatékossgal élő személyekkel kapcsolatos programok elősegíthetik a pozitív hozzáállást az értelmileg akadályozott személyekkel kapcsolatban. Az ilyen programoknak hosszú távú előnyei lehetnek (Rillotta–Nettelbeck, 2007). Magdolna nővér egy ilyen hittanos vakációra vitte el Kéthelyről Horváth Évát, aki a tábor végén nem akart visszakerülni a szociális otthonba. Magdolna nővér ezért gondnokaként magához vette. Éva immár több mint húsz éve él a Szűz Mária Társasága közösségének aktív tagjaként Óbudán.

## Összegzés

Minden gyermek önmagáért különleges. Ha ebből a szemszögből tekintünk a speciális igényre, akkor elmondható, hogy minden gyermeknek speciális igénye van, tehát a velük kapcsolatos munkához kizárólag a konkrét gyermekre való odafigyelés és az ő igényei szerint megválasztott pedagógiai módszerek szükségesek (Mező et al., 2019). Feldhoffer Magdolna életét és az értelmileg akadályozott emberekkel kapcsolatos munkáját e szemlélet vezeti, kiegészülve azokkal az ignáci tanításokkal, amelyek megalapozzák a Szűz Mária Társasága szabályait.

Végezetül álljon itt egy történet, mely magáért beszél:

„Volt egyszer egy bohóc. Abból élt, hogy bohóckodott. Vásároknak és búcsúknak szórakoztatta az embereket. Senki nem tudott úgy bukfencezni, cigánykereket vetni és kötélén

táncolni, mint ő. Jó bohóc volt, szerették nagyon. Olyan grimaszokat tudott vágni, hogy aki látta, csuklott a nevetéstől, és olyan vidám történeteket tudott, hogy aki egyszer hallotta, az újra meg újra hallani akarta, sose unta meg. Énekelt, táncolt és zenélt egyszerre. Bármit és bárkit utánozott, elhitték neki: kakas kukorékol, szamár bóg, vagy éppen a vásárbíró rikkant nagyokat. Igazán jó bohóc volt. Az uraságok is meghívták váraikba, kastélyaikba. Adtak neki szállást, ételt, italt eleget, hetekig vígan tartotta őket. Sose engedték el üres kézzel. Így élt és vándorolt egyik helyről a másikra. Aztán egyszer csak elkezdte emészteni, rágni valami belülről. »Édes jó Istenem! Mi lesz velem, ha egyszer eléd kell állnom, és megkérdezed tőlem, mire való volt az én életem? Mit mondjak neked? Azt, hogy bohóckodtam? Hogy semmi-revalóságokat cselekedtem?« Egyre többször morfondírozott ezen, egyre inkább elkeseredett. Telt az idő, öregedett a bohóc. Egyszer, amikor megint ezek a gondolatok gyötörték, éppen egy kolostor előtt ballagott. Nézte a kertben serénykedő szerzeteseket, s ahogy figyelte őket, egyre erősebben érezte: »Ezek a szent életű atyák bizonyára tudják, hogyan kell helyesen élni. Ha befogadnának maguk közé, talán eltanulhatnám tőlük. Akkor nyugodt lélekkel állhatnék az Úr elébe.« Elmosolyodott, és nem sokat teketóriázott. Bezörgetett a kapun, ajtót nyitottak neki, s akkor ő elmondta, mi járatban van. A barátok befogadták. Ott élt közöttük, tette, amit rábíztak, és minden módon igyekezett. Mégis, egyszer csak itt is elkezdte emészteni, rágni valami belülről. Fogyott, sápadt, sorvadozott. »Édes jó Istenem! Mi lesz velem? Még a Miatyánkkal csak-csak megbirkózom, de egyetlen szent zsolozsmát, éneket sem bírok megjegyezni. Nem értem kedves szerzetestársaim beszédeit, és semmi módon nem tudom, mikor, mit és hogyan kellene tennem? Ha rájönnek erre, kiebrudalnak maguk közül. Mi lesz akkor énvelem? Hogyan állok szent színed elé, ha eljön az idő? És mit mondjak neked?« Egyre jobban gyöttrődött, már enni és aludni sem tudott, amikor eszébe villant valami. Van a kolostor kertjének egyik eldugott sarkában egy kis Mária-szobrocska. Majd eljár oda, amikor teheti, s megkéri Máriácskát, segítsen rajta. Ha szépen kéri, biztosan megteszi. Így is tett. Délutánonként el-eltűnt, senki nem látta hová, este pedig fáradtan, csapzottan támolygott elő. A szent életű szerzetesek eleinte csodálkozva figyelték, később aggódva kérdezték egymást, mi lelhetne kedves testvérüket. Aztán elhatározták, végére járnak a dolognak. Így történt, hogy egyik délután a nyomába eredtek. Óvatosan, nehogy észrevegye őket, fától fáig, bokortól bokorig követték. A kert egy eldugott sarkába érkeztek. Oda, ahol a régi-régi Mária-szobrocska állt egy kőoszlopon. S uramfia, csak néztek nagy ámulattal a jámbor életű férfiak. Öreg társuk elkezdett bukfencezni. Aztán cigánykerekeket hányt, meg táncolt és énekelt. Még egy vastag kötelet is kifeszített két fa között, s azon ugrándozott. Végül grimaszokat vágott, kukorékol, aztán vidám történeteket mesélt, és kezdte előlről az egészet. Addig csinálta ezt, amíg a fáradtságtól és kimerültségtől össze nem esett. Ekkor a jámborok nagy döbbenettel látták: Máriácska leszállt a talapatról. Odament a földön fekvő mellé. Leült, leoldotta kendőjét, ölbé vette, s addig ápolgatta az öreg bohócot,



addig törölgette homlokáról az izzadtságot, amíg az magához nem tért. Akkor Máriácska visszament az oszlopra. Az öreg bohóc-barát lassan talpra állt, és roskadozó léptekkel elindult. A szent életű atyák csöndesen visszatértek a kolostorba. Este a szokásos közös imádság előtt felállt a legöregebb. »Testvéreim! Ma délután szemtanúi voltunk egy igazi csodának. Ma láthattuk azt, hogy a Szép Szeretet Édesanyja mennyire megérti az egyszerű szívek áldozatát. Mert nem arra kíváncsi, hogy mi az, amit nem tudunk, hanem azt fogadja el jó lélekkal, amit tudunk, ami a miénk, amit szívből és örömmel adunk.« Hát így történt. Én is szívből és örömmel adtam ezt a mesét” (Sinkó, 2011: 25–26).

## FELHASZNÁLT IRODALOM

- BÁNFALVY CSABA (2012): *Gyógypedagógiai szociológia*, Budapest, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- BERZSENYI EMESE (2020): *Kiválasztott vagy megbélyegzett? – Tanítások a fogyatékosokról: a zsidóság, a kereszténység és az iszlám szent könyvei szerint*, Budapest, Eötvös József Kiadó.
- BOEHM, THOMAS L. – CARTER, ERIK W. (2019): Facets of faith – Spirituality, religiosity, and parents of individuals with intellectual disability, *Intellectual and Developmental Disabilities*, Vol. 57, 2019/6., 512–526.
- ERŐSS GÁBOR (2018): Intim részletek – A magyar szociológia történetének hangoskönyve, *Szociológiai Szemle*, 28. évfolyam, 2018/1., 124–129.
- JACOBBER, AMY ELIZABETH (2010): Youth ministry, religious education, and adolescents with disabilities – Insights from parents and guardians, *Journal of Religion, Disability and Health*, Vol. 14, 2010/2., 167–181.
- KÁLMÁN ZSÓFIA – KÖNCZEI GYÖRGY (szerk.) (2002): *A Taigetosztól az esélyegyenlőségig*, Budapest, Osiris.
- LÁNYINÉ ENGELMAYER ÁGNES (2012): *Intellektuális képességszavar és pszichés fejlődés*, Budapest, Medicina.
- LIFSHITZ, HEFZIBA – GLAUBMAN, RIVKA (2002): Religious and secular students' sense of self-efficacy and attitudes towards inclusion of pupils with intellectual disability and other types of needs, *Journal of Intellectual Disability Research*, Vol. 46, 2002/5., 405–418.
- MAGYAR ADÉL (2014): *Fejezetek az értelmifogyatékoság-kép történetéből*, Budapest, Gondolat.
- McNALLY, RORY D. – COLE, PETER G. – WAUGH, RUSSELL F. (2001): Regular teachers' attitudes to the need for additional classroom support for the inclusion of students with intellectual disability, *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, Vol. 26, 2001/3., 257–273.
- MEZŐ KATALIN – MEZŐ FERENC – VARGA IMRE (2019): Kreativitásra ösztönzés a speciál pedagógia szemszögéből, *Deliberationes*, 12. évfolyam, 2019/1., 107–118.

- NAGY ENIKŐ SR. KRISZTA (2009): A Kett-módszer – Eredete, alapelvei, tartalma és eljárásai, *Keresztény Szó*, 2009/10., [http://epa.oszk.hu/00900/00939/00110/2009\\_10\\_08\\_00110.htm](http://epa.oszk.hu/00900/00939/00110/2009_10_08_00110.htm) (letöltve: 2021. 02. 11.).
- PATKA, MAZNA – McDONALD, KATHERINE E. (2015): Intellectual disability and faith communities – Perspectives of Catholic religious leaders, *Disability&Society*, Vol. 30, 2015/8., 1241–1258.
- PPKE (2017): *Hűségesnek maradni – Apácasorsok a kommunizmusban*, Beszélgetés Bögre Zsuzsannával, 2017. március 23., <https://ppke.hu/aktualis/husegesnek-maradni> (letöltve: 2021. 02. 11.).
- PUSKELY MÁRIA (1990): *Szerzetesek – A megszentelt élet 99 intézménye*, Budapest, Zrínyi Nyomda.
- REGÉNYI ENIKŐ MÁRIA (2012): Módszertani ajánlások értelmileg akadályozott személyek katekézisében, *Gyógypedagógiai Szemle*, 40. évfolyam, 2012/3., 267–270.
- RILLOTTA, FIONA – NETTELBECK, TED (2007): Effects of an awareness program on attitudes of students without an intellectual disability towards persons with an intellectual disability, *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, Vol. 32, 2007/1., 19–27.
- SINKÓ VERONIKA (szerk.) (2001): *Titkos értelmű rózsa – Mária-legendák*, Budapest, Móra.
- SZAGUN, ANNA-KATHARINA (2002): Methoden im integrativen Religionsunterricht, in PITHAN, ANNEBELLE – GOTTFRIED, ADAM – KOLLMANN, ROLAND (szerk.): *Handbuch integrative Religionspädagogik – Reflexionen und Impulse für Gesellschaft, Schule und Gemeinde*, Gütersloh, Gütersloher Verlagshaus, 420–427.
- WHO (2001): *A funkcióképesség, a fogyatékoság és az egészség nemzetközi osztályozása*, <https://hu.scribd.com/doc/65091574/FNO> (letöltve: 2021. 02. 01.).

## **VIRGIN MARY'S NIGHTINGALE**

### **A CONSACRATED LIFE FOR CHILDREN WITH INTELLECTUAL DISABILITY**

#### **Abstract**

*The present study was based on a life-course interview with the General Chief of the Szűz Mária Társasága, Magdolna Feldhoffer. The study seeks to demonstrate the valuable and diverse activities that can be undertaken in a simple, almost invisible apostolic life to help children in need, who are often invisible to the world around them. In the study, an excerpt from an interview with Sister Magdolna Feldhoffer is in italics for easier distinction.*

**Keywords:** Szűz Mária Társasága, Magdolna Feldhoffer, monks, persons with intellectual disability, religious education

#### **Pechan Eszter**

*Gyógypedagógus, a Budapesti III. Kerületi Csalogány Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, EGYMI, Kollégium és Gyermekotthon munkatársa. Az ELTE Neveléstudományi Doktori Iskola Gyógypedagógia Programjának végzős hallgatója. Kutatási területe az értelmileg akadályozott felnőttek szociális kompetenciájának fejlesztési lehetőségei szocioemocionális terápiákon alapuló fejlesztő módszerekkel.*



